

leurstelling niet als een ouwen. Wie eilheid kun-Is van God en. Wie gers dan Zyn buigen. Hoe te drukken, aarom geldt ijk."

ift de heer

reformeerde Javinck ontlers instem en bovred, e het stuk in de pers n inderdaad artikel van er gegeven

et door Da volledig is wel bij Die

ons door- die thans We twijfelen zijn artikel et hem door g-gedieteed zelfs in vele

niet. Men is vee jaar na onze kerken is gekomen ijk Ds Aal- en; en dat hiteeten tot is van ,het ar in twee ich uit het dat zij alle het artikel niet spreken ond 10 jaar ar 12 jaar, geduurd, al- arer woord- s na gedaan doch in het d en Geest" iomen klan- Vindt men ek nu reeds vordt onge en en Fern- mschen, die us met alle ng tot de de predikan- dan ôök in nen zeggen

"geleidelijk der de huid t volgefingeu hat is be- en er een een enke'en hat wof, Er stzijn der tot r geen ver-

de pastorie. ss. weekbl. sche biecht. maar wil d zien, en

Protestanten, stellingen bij- e er in de ligen. En ranke zielen ser word ik af van een ens aant of. is mij een en in onze al naar de ts van naar esheeren de h gewo den et geen fout, i outbrekt! e collega's. Kerk terug- ogelijk. Als om op te s hun vak ren en teis- en de zielen van de ziel- treeren ver- van tot mij n hartk op- hoden klaag- ommaals aan.

maar door voorzichtig uitvragen, kwam ik tot de ontdekking, dat de oorzaak harer klachten te vinden was in een geestelijke obsessie, een intiem zieloed. In één uur biechtte deze patiënt haar levensgeschiedenis op, welke haar reeds van haar prilste jeugd pijnlijke herinneringen bezorgd had. Op het oogenblik werd haar leven verbitterd door een ernstig conflict in haar huwelijk en in haar werk. Ik had haar vroeger nooit gezien en zal haar ook wel nooit meer te spreken krijgen, maar juist omdat ik haar vreemd ben en gewend menselijke klachten aan te hooren, heeft zij moed genoeg gehad hare ziel voor mij bloot te leggen en zij heeft er haat bij gevonden. Toen zij thuis gekomen was, schreef zij en dankte mij voor de goede behandeling, hoewel ik zelf bijna geen woord gesproken had. Heel de behandeling heeft eigenlijk in biechthooren bestaan."

Ik geloof, dat er bij de Roomschen minder gebeurt, dan men denkt, en bij ons meer, dan men zelf weet, in dezen. Maar bij geen van beide genoeg.

K. S.

ADRESWIJZIGING.

Mag ik correspondenten voor deze rubriek erop wijzen, dat met ingang van 19 Juni mijn adres is: Mathe- nesserlaan 456 a, Rotterdam?

K. S.

BOEKBESPREKING.

"Josephine Butler", door Jonkv. C. M. van Aech van Wijk.

De ondertitel van dit keurig uitgegeven boekje luidt: „en haar strijd tegen de gereguleerde onzedelijkheid". Het was 13 April honderd jaren geleden, dat Josephine Grey geboren werd, en deze gelegenheid heeft Jonkv. van Aech van Wijk aangegrepen iets van deze merkwuurde vrouw en haar strijd tegen de onzedelijkheid mee te deelen. Prof. James Stuart heeft haar leven als volgt gekarakteriseerd: „doordat zij geleefd heeft, is er iets veranderd in de wereld". Een merkwuurde vrouw! Men moet het boekje lezen, om te verstaan welk een moed en geloof en uithoudingsvermogen en zelfverloochening en liefde deze vrouw moet gehad hebben, om den strijd tegen de gereguleerde onzedelijkheid te voeren. Tevens wordt dan duidelijk, dat zij meer beoogde dan afschaffing der reglementeering; zij zocht verheffing van het zedelijk peil van mannen en vrouwen in het algemeen. Wij kunnen dit boekje hartelijk aanbevelen. Tegen sommige uitspraken van mevrouw Butler op bl. 69 hebben wij bezwaar, als zij gaat theologiseeren raakt ze wel eens het spoor bijster; doch dat doet aan onze hooge waardering voor den levensarbeid van deze voortreffelijke vrouw niets af. Drie portretten verhoogden de waarde van dit boekje.

"Josephine Butler en de ontwikkeling van het huwelijksideaal", door Mr A. de Graaf.

Ook deze brochure kwam uit bij de N. V. Alg. Boekhandel voor inw. en uitw. zending te 's-Gravenhage, dir. A. J. C. van Seters. In weinige bladzijden weet Mr de Graaf zeer veel goeds te zeggen, wat onze hartelijke instemming heeft en allerwege in onzen decadenten tijd dient gehoord te worden. Met moeite weerhouden wij ons, gedeelte na gedeelte af te schrijven. Doch men leze zelf. Hier is iemand aan het woord, die de nooden en zonden van dezen tijd kent en weet te bestraffen, doch tevens het eenige redmiddel weet aan te prijzen. Jammer achten wij de „theologische" inleiding, met name op bl. 6; deze raakt kant noch wal; wat moeten wij b.v. van een uitdrukking als deze denken: „De onbeweeglijke, onveranderlijke God schiep, schept altijd door het heelal, dat is het bestaande, de beweging. Zijn „Karakter", Zijn karakter van altijd-door-scheppen, van altijd-door-Zich-zelf geven, van altijd-door-liefhebben, dat is onveranderlijk". „En het ontrangen van het Koninkrijk is, dat het schepsel, zodra het zich aan den wil van den Schepper onderwerpt, nu zelf ook schepper wordt, d.i. zichzelf offeren kan, „dit verderfelijke moet onverderfelijkekheid aandoen en dit sterfelijke moet onsterfelijkekheid aandoen". Jammer, dat die inleidende bladzijden in deze overigens zoo nimmende brochure staan.

„De zware eisch", door Marie Woltersdorff.

Nijkerk — G. F. Callenbach.

Dit derde deel van de Chr. Bibliotheek van Callenbach hebben wij met zeer veel genoegen gelezen. Het beschrijft, tenminste in het tweede deel, de worsteling van een moeder op het zedingsveld, als zij haar kinderen naar Europa moet laten gaan voor hun opvoeding. Deze moeder bezwijkt dan ook aanvankelijk in dezen strijd; zij laat haar man alleen naar Indië terugkeeren, en blijft bij haar kinderen. Alles wordt wonderlijk geleid, zij keert van haar dwaalweg terug; maar als zij besloten is tot haar man te gaan, breekt de oorlog uit; haar man weet Duitschland te bereiken, en de scheiding is niet noodig meer. Het boek is boeiend geschreven. Ja, wij weten wel, dat het heel moeilijk is voor de zendingen en hun vrouwen, straks hun kinderen in het vaderland te moeten achterlaten; maar dit boek leidt in dezen strijd in, en doet een deel van de geweldige zichzelf opofferende liefde onzer zedingsarbeiders mee doorleven. Het dankt ons ook uitnemend door H. J. van der Mannik vertaald. Als een zwakke plek in het boek beschouwen wij het niet genoegzaam doen uitkomen van de heerlijkheid van Christus als den Middelaar der verzoening.

J. D. W.

Prof. Dr L. Knappert, „Godsdienstig Nederland".

N.V. Uitgevers-Maatschappij De Wachttore, Huis ter Heide.

Prof. Knappert heeft zijn naam als historicus verdiend en handhaaft hem nog steeds met eere. In het hier

voor ons liggend vrij grote werk (228 blz.) blijkt de hoogleeraar ook nauwkeurig kennis te nemen van het godsdienstige, al of niet in kerkelijke bedding geleide, leven in Nederland. Achtereenvolgens worden behandeld (na een inleiding): Het Nederlandsch Israëlietisch kerkgenootschap; het Portugeesch Israëlietisch kerkgenootschap; het liberale Jodendom; het Zionisme; de R-Kath. kerk; het kerkgenootschap der oudbischoffelijke kerezy; de vrije kath. kerk; de Ned. Herv. kerk; de Waalsch Herv. kerk; de Engelsche en Schotsche gemeenten; de protestantische kerken in Ned. Oost- en West-Indië; de protestantische zending; de doopsgezinde broederschap; de evangelisch en de hersteld-evangelisch luthersche kerk; de Remonstrantische Broederschap; de Gereformeerde kerken; de chr. geref. kerk; de geref. gemeenten in Nederland; buitenlandsche gemeenten; de Vrije Gemeente; de Vrije Gemeente te 's-Gravenhage; de Duinordkerk; de zendingsgemeente te Doetinchem; kerkgenootschappen van vreemden oorsprong; apostolische gemeenten; Unie van Baptistengemeenten; de zevende-dags baptisten; de zevende-dags adventisten; de vergadering der geloovigen; halfkerkelijke vereenigingen; het Leger des Heils; Buitenkerkelijke Religie (spiritisme, theosofie, anthroposofie, astrologie, christian science). Vervolgens slotwoord, addenda, zakenregister.

Herhaaldelijk geeft dit boek hoofdstukken, die natuurlijkerwijze aan elke vluchtige poging tot controle mijnerzijds ontsnappen. Wel kan ik getuigen, dat ik geloof, dat de schrijver zoo objectief mogelijk heeft willen schrijven, al blijkt na kennisneming van wat hij b.v. over de Geref. Kerken schrijft, dat het ook voor den meest objectief onderzoekenden geest zeer moeilijk is, de kern te raken en te duiden van wat tot een heel andere denk- en geloofswereld behoort. Met name wat over de kwestie-Geelkerken gezegd wordt, is m.i. niet juist. Waarbij evenwel eerlijkheidshalve moet erkend worden, dat de pers van dr Geelkerken den buitenstaander ook niet objectief voorlicht en dat men, om de clou van het proces-Geelkerken te vinden, men buiten haar officiële publicaties te gast moet gaan, en — tot na 1926 wachten moest.

De zending der Geref. Kerken komt er tamelijk mager af, al is ze ook krachtig en breed. De beschrijving van de organisatie van de kerkgeering der Geref. Kerken begint juist van den verkeerdsten kant en verzwijgt daarom haar beginsel waardoor zij zich onderscheidt van de collegialistische kerkgeering. Dat „zuiverheid van leer" het eerste is in een „christenmens" is toch niet de bewering van gereformeerden. Ook hier wordt weer vergeeten, dat het leerambt iets anders is dan het kerklidmaatschap en dat het in geding stellen van het eens nog niet beteekent de betwisting van het recht tot het laatste leer en leven worden trouwens anders onderscheiden dan in dit boek; en „onderscheiden" beteekent niet „scheiden". Ook in de typeering der Chr. Geref. Kerk tegenover de Geref. Kerken geeft de auteur een eigen keus uit tweeërlei opvatting, zonder het tweeërlei kerkrechtelijk standpunt objectief weer te geven. Merkwuurdig is de noot over invallende teksten van chr. geref. dommees (bl. 163). Dat Joh. de Heer een plaats krijgt in een noot onder den tekst, die de Geref. Gemeenten in Nederland (ds Kersten etc.) besprekt zal hem zelf wel verwonderen en onjuist schijnen. In dezen ben ik het met den heer De Heer dan wel eens.

Heel mooie hoofdstukken met rake typeering geeft de schrijver, als het de niet-orthodoxe groepen of kerkelijke gemeenschappen betreft. Maar voor de andere zal men het boek met reserve dienen te ontvangen. Dit is niet de schuld van den auteur, tenzij dan in die enkele gevallen, waarin officiële bronnen ongebruikt bleven, die toch wel toegankelijk waren. Ik geef evenwel toe, dat opmerkingen als deze haast in elk geval van soorgelijke onderneming zouden te „maken" zijn.

K. S.

Prof. Dr Gustav Aulén, „Ons Algemeen Christelijk Geloof". Geautoriseerde vertaling uit het Zweedsch, door J. Henzel.

Amsterdam — H. J. Paris, 1927.

De schrijver van dit werk is hoogleeraar te Lund, Zweden. Zijn werk bedoeft een zekere „dogmatiek" te geven.

De waarde van het werk is voor wie van de stroomingen dezer dagen kennis nemen wil, in zooverre groot, als het werk een bepaalden ontwikkelingsgang der theologie typeert en uit de resultaten de hedendaagsche Zweedsche theologie met haar „eigen cachet" doet kennen.

Overigens is het werk slechts in zooverre modern (ik bedoel, dat het reikt met de vraagstukken van dezen tijd) dat het de eigenaardige strijdvragen van den laatste tijd kent, er mee rekent en een eigen geluid laat hooren op het tournooiveld van filosofen en nog eens filosofen en nog eens filosofen en psychologen en nog eens psychologen, om de aandacht te vragen voor de zachte stem, die daar zegt: ja, maar ik ben een theoloog; ik zou ook wel eens graag wat willen zeggen, mag ik?

Ja, er worden heel wat theologen tegenwoordig verslagen door de filosofen, al vooraf ze van wal steken, omdat ze spreken op conditie van den huisregel der filosofie, en der psychologie. Dat is veralgemenen, zelfs in een eigen tegensprekende rede.

Ook hier wordt de theologie van haar zelfstandigheid beroofd, om van haar soevereiniteit maar geheel en al te zwijgen. Exegetisch is het werk zwak; het uitgangspunt en de indeelingsmethode zijn precies andersom, dat wij zouden begeeren. En als geheel draait het werk rond in den vicieuus cirkel, waarin ieder gevangen wordt, die objectiviteit zoekt naar den subjectivistischen trant dezer dagen. In dit boek wordt veel van God gezegd en van Gods werk, maar het gebeurt „naar aanleiding van" mijn en uw en ons aller eigen dierbaar ik. En dat is een heel groot ongeluk, en het is eigenlijk ook heelmaal geen theologie; en men moest maar eens willen belijden, dat het dus ook geen „algemeen christelijk geloof" is, maar het geloof, nu ja, van een kring, van een groep, maar gelukkig nog niet van allen.

K. S.

Karl Holl, „Gesammelte Aufsätze zur Kirchengeschichte. II. Der Osten", I Halbband. Mohr — Tübingen, 1927.

Voorzichtig gebruikt, geeft dit werk fijn studiemateriaal, vrucht van scherpe bronnenstudie.

K. S.

Dr M. H. A. v. d. Valk, „De Olympische Spelen".

Rotterdam Zuid — Firma Groenendijk, Slaghekstr. 90-94, 1928.

Al wat dienen kan, om de georganiseerde krankzinnigheid van het olympisch gelooi en getrap en gekijk en wat dies meer zij, op nuchtere wijze te belichten, moet ons welkom zijn. Men kan tegen de olympische nonsens op verkeerde manier zich verzetten, door te veroordeelen, wat niet te veroordeelen is, en te verzwaren, wat de eigenlijke bezwaren zijn. Dr v. d. Valk heeft aan dit euvel zich niet schuldig gemaakt. Misschien is er wat te veel historie in, althans als we letten op het doel van zijn brochure, want met historische ontleding en aanwijzingen van de geboorte der olympiades (gelukkig wijst de schrijver erop, dat dit woord niet van „den Olympus" afkomt) bereikt men niet veel onder wie tot nuchterheid moeten worden aangemaand. Maar over het algemeen geeft de auteur nuchtere, zakelijke opmerkingen; en het doet daarbij goed, op te merken, dat hij een goeden kijk heeft op den paulinischen tekst, welke zegt, dat de „lichamelijke oefening" tot weinig nut is. Hij heeft dien tekst beter begrepen en geïnterpreteerd dan prof. Visscher in de Tweede Kamer deed. Het boekje wijst op de evangelisatie, zoowel in het Amsterdamse Stadion als op de Rotterdamse Nieuwpoort. Dat lijkt ons minder gewenscht, als we aan de lezers denken, die de auteur zoekt en aan den titel der brochure. Overigens den auteur zeer veel dank.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Basland en Drachtster-Compagnie: W. v. d. Heide, cand. te Ferwerd.

Beekbergen: J. Estie, cand. te Zwartsluis.

Hasselt: H. Bouma te Dirksdorp.

Bazerswoorde: H. W. H. v. Andel te St. Pancras.

Nieuweroord: H. R. Pel te Snawonde.

Rotterdam (als 2e miss. dienaar in de residentie Banjoemas (Java): J. A. C. Rollmann te Batavia.

Warlum: A. H. Piersma te Sleem.

Bedankt voor:

Hilversum (3e pred. pl.): Dr E. D. Kraan te Vlaardingen. Looosens: K. v. d. Meulen te Konmerzijl.

Intrede te:

Paesens: P. M. Veldhuizen, cand. Tekst Ps. 119:106a.

Afscheid van:

Roodeschol: U. Ubbens. Tekst Ps. 1:27.

Vries: J. de Koning. Tekst 1 Thess. 5:23 en 24.

Overleden:

9 Juni: H. Brouwer, pred. te Zuidchem, 63 jaar.

Beroepingswerk.

Dezer dagen zijn de leden van de Gereformeerde Kerk van Nieuwer-Amstel uit de wijken I en II in het Wijkgebouw der Gereformeerde Kerk aan het voorn. Loopveld bijeengekomen om de wenselijkheid onder de oogen te zien een 2en predikant te beroepen.

De vergadering was bevestigd in verband met een schrijven van enkele broeders, waarbij er op aangedrongen werd zoo spoedig mogelijk daartoe te komen. De aanwezigen waren van meening, dat eerst met lijsten moest worden rondgegaan, teneinde een verhooging der bijdragen te verkrijgen, alvorens tot het beroepen van een 2en predikant kan worden overgegaan.

Candidaten tot den H. Dienst.

De classis Gouda heeft praeparatoir onderzoekt den heer G. Bouwmeester, Theol. cand. te Schoonhoven en hem met alg. stemmen beroepbaar gesteld in de Geref. Kerken in Nederland.

Cand. Bouwmeester zal gaarne de Geref. Kerken des Zondags dienen en een eventueel beroep in overweging nemen. Adres: Wal 18.

— Cand. J. Wistern, Mirebroederstraat 13 te Utrecht, neemt gaarne een beroep uit de Geref. Kerken in overweging.

— Cand. Joh. Booy, te Hoogeveen, zal thans gaarne een eventueel beroep uit de Geref. Kerken in overweging nemen. Adres: Schutstreek 300.

Javaansche predikanten.

De Javaansche Gemeenten Keboemen en Pamrian, bevestigd door de Zending van de Geref. Kerken in Frisland, hebben een beroep uitgezonden op den Javaanschen leeraar Soesena.

Het gebed in de consistorie.

De Kerkeraad van de Geref. Kerk Den Haag-West heeft besloten om het gebed in de consistorie, voor den dienst des Woords, te doen in den kleinen kring van de beide onderlingen van dienst en den predikant.

Wereldbond der Kerken.

Van 24 tot 30 Aug. wordt te Praag een internationale conferentie gehouden van den Wereldbond der Kerken.

Een Slowaaksche Geref. Kerk.

Onder de Gereformeerden in het vroegere Hongaarsche comitaat Zemplén behooren circa 9000 Slowaken. Zij zullen thans een afzonderlijke Slowaaksche Geref. Kerk vormen. Tot dusver behoorden zij tot de Hongaarsche Geref. Kerk.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND".

Beroepen te:

Oosterend (Texel): J. J. Buskes te Amsterdam-Zuid.

Bedankt voor:

Middelburg: S. P. Vermeer te Nijmegen.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Alphen a. d. Rijn: G. Salomons te Amerstfoort.

Bedankt voor:

Haarlem (2e pred. pl.): H. Biesma te Groningen.

Suerk: C. S. v. d. Ven te Arnhem.

Tweetal te:

Aankomende: A. de Hooze te Dierksland en J. Fraanje te Barneveld.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Barland: D. J. Postiek, cand. te Velp.
Don Briel: G. J. G. de Bel te Slidrecht.
Ferwerd: T. v. d. Brug te Wollega.
Gravemoer: L. G. Bolkestein te Otterloo.
Klundert: R. C. W. J. Hoek te Rijnsoord.
Kootwijkerbroek: W. Zijlstra te Nieuwlangbroek.
Maassluis: Dr. J. J. Woldendorp te Warmond.
Nieuwerkerk a. d. IJssel: J. L. Dippel te Kamperveld.
Ockenbroek (toez.): J. A. Kwint, cand. te Utrecht.
Ridderkerk en Doornspijk: J. D. v. Hof te Wilnis.
Rotterdam-Kralingen: R. Hartema te Zeist.
Schelluinen: A. v. Willigen te Woudrichem.
Sleeuwijk: A. Dönzelmann, cand. te Amsterdam.

Aangenomen naar:

Borculo: A. Noorman, cand. te Utrecht.
Dorkwerd (Gr.): J. J. v. Oosterzee te Bergentheim (Gr.).
Hillegom: J. H. Mulder te Zoeterwoude.
Muiderberg: J. v. d. Veen, cand. te Zeist.
Oppeinde: J. A. Kwint, cand. te Utrecht.

Bedankt voor:

Haarlemmermeer (Hoofddorp): P. F. v. Noord te Oud-Loosdrecht.
Harden bij Harderwijk: E. Schimmel te Lunteren.
Hoogeveen: J. C. Wolters te Oostwedde.
Nigtevecht: H. Dekker te Haskerhornen c.a.
Ockenbroek (toez.): J. A. Kwint, cand. te Utrecht.
Ouddorp (Z.-H.): H. A. Heijer te Vlaardingen.
Oude-Tonge: J. Kraaij te Staphorst.
Rotterdam en Schiermonnikoog: A. Noorman, cand. te Utrecht.
Saaksum: J. G. H. Vermaat te Ommelandervijk c.a.

Intrede te:

Herveld: E. J. Mulder, Tekst Jes. 50:4.
Spannum en Edens (Fr.): E. A. Lazonder, Tekst 1 Cor. 3:2a.

Afscheid van:

Kethen en Drongelen: J. J. v. d. Berg, Tekst Hebr. 13:20 en 21.
Oud-Alblas: J. J. v. d. Pol, Tekst Jer. 6:16.
Saaksum: A. Dijkstra, Tekst Hand. 20:32.

Aan de Belijders der Gereformeerde Religie in Nederland.

Broeders en Zusters!

Nederland is bezig op waterbouwkundig gebied alle krachten in te spannen om stuk voor stuk de Zuiderzee op de golven te heroveren en een twaalfde Provincie uit de diepte te voorschijn te brengen.

De beschaaide wereld ziet toe en slaat vol bewondering deze worsteling gade.

De Kerk des Heeren heeft zich echter af te vragen, wat haar taak thans is en in klimmende mate worden zal, wanneer deze poging met zegen wordt bekroond.

Van alle kanten zijn langs de oevers der zee reeds de bedrijfsleiders en handarbeiders samengestroomd.

Zij zijn de menschen, aan wie de Gemeente allereerst heeft te denken.

Straks volgt de zorg voor de bevolking, die zich in de blootgelegde polders nederzet.

Over het algemeen zijn de Kerken op den rand der Zuiderzee, die voor voorbereiding hebben te zorgen, niet krachtig. De zwakke zuster is wel de Kerk van Wieringen, die slechts enkele tientallen leden telt en toch onder haar rasort heeft het loep Den Oever, een knooppunt der Zuiderzeewerken.

In den Oever staat de spil, waarom administratief de Zuiderzeemachine draait.

Den Oever zal in de eerste jaren wel een brandpunt van arbeid en verzamelpaats van arbeiders blijven.

Den Oever heeft daarom te midden van alle plannen langs de Zuiderzee bijzondere hulp noodig, het veld is daar groot en de arbeiders ontbreken bijna geheel.

De Classis Alkmaar, waartoe slechts enkele wat krachtige, ver van elkander gelegen Kerken behooren, heeft steun noodig.

Allen hebben de hand ter hulp te bieden, omdat de werklieden ook van alle kanten samenkomen en een geheel

nieuwe toekomst voor leden van zeer verschillende Kerken hier op het spel staat.

Na samenspraak met Wieringens zwakke Kerk en in overleg met Deputaten van de Classis Alkmaar heeft zich een Comité van enkele broeders gevormd om hulpdienst te verrichten.

Dit Comité wil niet treden in de plaats van Kerk of Kerken, maar den eenvoudigen arbeid verrichten om Wieringen en de Classis Alkmaar te helpen ten einde spoedig te Den Oever een gebouw te bekomen, dat kan dienen als verzamelplaats, waar het Evangelie onder leiding van Wieringens Kerk en Alkmaars Classis geregeld kan worden verkondigd.

Vergeet echter niet, allen, die de zuivere bediening van het Evangelie biddend wilt bevorderen, dat het hier gaat om de ontlasting van een nieuw gebied, om de geestelijke en zedelijke bewaring van hen, die hier moeten arbeiden, en ook om het opheffen van de kruisbanier over hen, die vervreemden of vervreemd zijn van den dienst des Heeren.

Ook deze toekomst van het nieuwe Zuiderzeegebied ligt in Gods hand. Wat Hij wil doen, weten wij niet.

Maar wel weten wij, dat wij hebben te arbeiden, waar Hij de deur opent en de velden ontluit.

En hier is een deur om door te treden en een veld om te bezaaien.

Doet de liefde tot Gods eer en tot Zijn Kerk in ons vaderland U milden steun bieden!

Het brood, op deze wateren geworpen, zal gevonden worden na vele dagen.

Het Comité.

Mr A. J. L. VAN BEECK CALKON, Voorz.
H. DIEMER, Rotterdam.
H. J. KOUWENHOVEN, Scheveningen.
De JOH. RIETBERG, Maassluis, Penningw.
De J. A. TAZELAAR, Rotterdam.
J. P. THIERRY, Scheveningen.
De H. J. HEIDA, Vlaardingen, Secretaris.

Giften voor dit doel, waarvoor heel veel geld noodig kan zijn, te zenden aan De Johs. Rietberg, te Maassluis, Giro No. 65367.

Lezers van „De Reformatie“, die met zoveel sympathie dit blad ontvangen, wilt ook uw FAMILIE-ADVERTENTIËN ter plaatsing zenden. ::

Heeren Hoozen- en Mode-Magazijnen
G. J. DE BEER
UTRECHT BILTHOVEN
Burg. Beigerstr. 34 Julianastr. 45
Telef. 12107. Telef. 26388.

SteeDs groote keuze
Hoozen, Overhemden, Dassen
Pyama's - Sokken
ONDERGOEDEREN.

G. H. BARNEVELD
PAPIER
AMERSFOORT

Uitgave van
Oosterbaan & Le Cointre, Goes

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door A. JANSE

hoofd Chr. School Biggorkke

Prijs f 0.60, franco p. p. f 0.64.

Alom verkrijgbaar in den Boekhandel en na ontvangst v. h. bedrag bij de Uitgevers

DE ZWARE EISCH

door MARIE WOLTERS-DORFF.

Prijs ingenaald f 2.00; gebonden f 2.75.

De hoofdfiguur in dit boek is de jonge vrouw van een zendeling-arts. Het geweldige probleem, waarvoor ook zij geplaatst wordt, als zij haar kinderen voor onderwijs en opvoeding in het vaderland zal moeten achterlaten, brengt haar in een zwaren strijd. Zij blijft bij hen en laat haar man alleen naar het zendingsveld terugkeeren. Dan komt de crisis, waarin zij overwint door een volkomen overgave.

Dit werk verscheen als deel III van den 31en jaargang der CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK.

Zij, die zich nu abonneren ontvangen het direct, alsmede de ook reeds verschenen deelen: **VIJFDE KERSTBOEK** en **SCHEMERING** door D. v. d. SPIEGEL. Verder zal men in dezen jaargang nog ontvangen **DE LEEMEN WAND** door IDS. v. d. PLOEG en **DE FAMILIE VAN DONGEN** door H. WEILAND.

Prijs per jaargang f 5.00 (franco per post f 0.75 hooger) gebonden f 3.40 meer.

Voor het werven van nieuwe leden zijn prachtige premies beschikbaar gesteld. In den catalogus, die op aanvraag wordt toegezonden, is alles d. a. g. duidelijk omschreven.

G. F. CALLENBACH - Uitgever - NIJKERK.

NIEUWE UITGAVE

Heden verscheen:

AAN ZIJNE TAFEL

Onderwijzingen tot het recht gebruik van des Heeren Heilig Avondmaal

door

MATTHEW HENRY

Ingeleid door

Dr B. WIELENGA

Royaal formaat

Bijna 300 bladz.

Prijs f 3.75 - Geb. f 4.90

Een boek, het boek bij uitnemendheid voor elken Avondmaalganger.

Men leze het en in de weken van voorbereiding voor den Heiligen Disch sla men het telkens weer op. Dan zal men den rijken schat, dien de bekende Schriftverklaarder MATTHEW HENRY hier biedt, al meer waardeeren en dankbaar zijn voor dit kostelijke werk.

Dr. Wielenga zegt in zijn Inleiding: „Wij kunnen de vele schoone eigenschappen van dit boek samenvatten in één woord en daa mede opeens zulver en volledig karakteriseeren: het is een vroom boek.“

En verder: „Hij leidt ons naar, maar ook in het Sacrament, en tenslotte weer, van het Sacrament, het leven in!“

Het prospectus met uitvoerige inhoudsopgave wordt op aanvraag gratis toegezonden door den uitgever

J. H. KOK TE KAMPEN

Uitbreidingsfonds Vrije Universiteit

KEIZERSGRACHT 164 - AMSTERDAM C

GIROREKENING 122138

Hebt U reeds voor het Uitbreidingsfonds bijgedragen?

Avondmaal- en Doopstellen

levert in zilver, verzilverd,

vernikkeld en tin zeer billijk

T. FABERIJ DE JONGE - GOES

Hoffverancier - Opperlicht 1833

Fabriek van Gouden en Zilveren Werken

BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ
OOSTERBAAN & LE COINTRE

Telefoon
No. 58

GOES

Tel.-Adres:
OOSTERBAAN

LIDMATENBOEKEN

DISSERTATIËN

PRIJSCOURANTEN

CIRCULAIRES

BRIEFPAPIER

NOTA's

ENVELOPPEN

LABELS

AANDEELEN

OBLIGATIËN

BESTEKKEN

KLEURENDruk

FIJNSTE CLICHÉDRUK

ENZ. ENZ.

Vergeet niet, indien ge prijs stelt op **NET Drukwerk**, onze adviezen in te winnen.

Flugge levering - Concurrerende prijzen

GEEN ADVERTENTIE

in „DE REFORMATIE“ blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!

1929

DE PROEFSCHILDEN
VAN DEN

MARANATHA
SCHEURKALENDER

bewerkt door

Ds J. J. Knap Czn.,

zijn weder verzonden

Het schild is buitengewoon mooi. In één woord: een prachtwerk.

Wie met dezen Kalender in zijn omgeving werken, en daarmee een

flinke bijverdienste

verkrigen wil, gelieve

proefschild met in teeken-

lijst aan te vragen bij den

Uitgever

J. H. KOK TE KAMPEN

Plaats uw Familie-Advertentiën in „De Reformatie“

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“

met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheelte voldoening smaken.

Administratie-Adres: Fred. Hendrikstr. 94, Amsterdam.

GROEN

ELOUT

MACKAY

KUYPER

LOHMAN

DE VISSER

Van bovenstaande pleitbezorgers van het Christelijk Onderwijs lieten wij **GROOTE PORTRETTE** vervaardigen in koper-diepdruk. De prijs van dit zestal portretten is f 30.— inclusief emballage. — Bestellingen kunnen onmiddellijk worden uitgevoerd.

GOES.

OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Lezers van „De Reformatie“! Wekt uw kennis op proefnummers van ons Blad aan te vragen.

Tot nadere
teur: DUITSC

INHOUD: De
de Schrift
Leven - In
kwestie van
konklusies,
voldaan. A
boek van
Een bewer
satie: Zom
de Buitenl

DE HI

Het geva
is waarlijk
formeerd

Eer kan
talen deze
Heilige Sch
vrees, is
hier verra
Openbaring

Ook in
dat deze l

der meer
geleerden
moest wor

Nu is he
door eerst
te aanvaam
komen. Zo
het religie

is voor on
dencerd, d
wetenschap
heid beho
voor het g
individu o
had ervare
historische

loof wat
werd geoe
zich door
land liet c
van Christ

manifestee
heeft de
verloren.

den tekst
Er waren
grooter be

We noe
gering dee
de zekerh
verder doe

eerbied vo
haar open

Toch ke
vele goed
te waarde

En wel
met den
geven. Toe

document
behandeld

rische kri
ten volle

kan men
dat het s

der Schrift
door het